

QUAN L'ACCÉS A L'EDUCACIÓ ESDEVÉ UN LUXE

Estudiants de la residència.

COMISSIÓ DE COOPERACIÓ

Beira, província de Sofala, Moçambic.

Moçambic és un país eminentment rural, on el 80% de l'agricultura és de subsistència i on hi ha un gran desequilibri econòmic i de qualitat de vida entre les ciutats i els municipis petits de les zones rurals. Desequilibri agreujat per la manca d'infraestructures viàries, que dificulta molt la mobilitat.

La província de Sofala no n'és una excepció i això es reflecteix en el desigual accés a la formació especialitzada, ja sigui tècnica o universitària, simplement per la localització dels centres a les ciutats, la manca de mitjans de transport assequibles i la manca d'infraestructures per acollir estudiants de fora de l'àrea urbana.

En aquest context la majoria d'adolescents que viuen en petites poblacions de Sofala superen els estudis primaris i secundaris, però no tenen la possibilitat de continuar formant-se a causa dels costos que comporta mantenir-se a Beira. Beira és una ciutat en creixement, sobretot

per l'arribada de població que abandona la vida rural. La població que hi va arribar aquestes últimes dècades va anar creant barris en zones perifèriques, algunes sota el nivell del mar. Això genera un gran problema en època de pluges, perquè les aigües no tenen drenatge i poden trigar mesos a evaporar-se, amb tota la dificultat que això comporta de cara al transport i la salut.

Dèficits sanitaris

La ciutat té grans dèficits sanitaris. La població pateix alts índexs de prevalença de tuberculosi, malària i sida –és el quart país del món amb més persones infectades per VIH/sida.

El transport públic entre el centre i els barris perifèrics es fa majoritàriament amb petites furgonetes que comuniquen algunes unitats dels barris perifèrics amb el centre urbà. Dins aquests barris, els desplaçaments es fan majoritàriament a peu, amb itineraris mitjans d'entre 30 i 45 minuts de durada.

A Beira hi ha serveis d'abastiment d'aigua potable i d'electricitat, però no arriben de la mateixa manera a tots els barris. Moltes persones s'abasteixen mitjançant pous, de tipus tradicional o mecànic. La majoria dels carrers disposen d'electricitat, però encara hi ha moltes persones que no hi tenen accés pel preu del servei. La xarxa de clavegueram i la recollida d'escombraries són serveis pràcticament inexistent.

La majoria de la població es troba en situació d'atur o no té feina estable. Les persones amb feina són una minoria. La majoria treballen en una economia no regulada com l'agricultura a petita escala, venda en petites parades d'aliments o de serveis bàsics pel carrer o oferint-se com a jornalers per a qualsevol tipus de feina.

La manca de recursos per pagar un allotjament a la ciutat fa que molts nois i noies de zones rurals no puguin accedir a una educació superior, ja sigui formació professional o universitària. La raó principal és que els preus a les residències d'estudiants són molt alts i només s'ho poden

Estudiants utilitzant els ordinadors de la residència.

Menjador de la residència.

permetre famílies de classe social mitjana-alta. L'alternativa per a molts estudiants és llogar una habitació compartida i que normalment no té les condicions que necessita una persona quant a alimentació, higiene i ambient d'estudi.

Amizade – Junts amb Moçambic

És una entitat sense ànim de lucre formada per un grup de persones voluntàries que, arran de participar en els camps de solidaritat organitzats per l'ONGD Setem a la ciutat de Beira durant el 2001, 2002 i 2003, van establir relació amb el Centre d'Acollida Santos Inocentes, un orfenat del barri d'Alto da Manga, i amb Trioder, una ONG local del barri de Moabve, i es van animar a crear una nova ONGD per poder canalitzar la seva solidaritat amb la regió.

Actualment viatgen regularment a Beira per fer el seguiment dels projectes. La feina d'Amizade-JaM es recolza en els centres de formació secundària i universitats de la ciutat.

El projecte

Amb el títol Extensió del dret a una formació superior i igualitària a joves procedents de zones rurals properes a Beira sorgeix aquest projecte de les mateixes entitats coneixedores de la situació com els centres de formació, tant els universitaris com els de formació professional, i les administracions, que aprofitant la relació amb Amizade-JaM van suggerir la possibilitat de construir una residència d'estudiants. Amb aquesta intenció, l'any 2012 l'Ajuntament de Beira va atorgar a Amizade-JaM una parcel·la per construir-la.

L'objectiu no és només donar un servei a un preu assumible a les famílies, sinó també fer que la residència sigui autosostenible i gestionada per la mateixa comunitat que en fa ús. Així, amb l'ingrés de les aportaci-

ons fetes pels estudiants que pagaran per viure-hi, i sense generar beneficis, la residència pot acollir altres estudiants sense mitjans econòmics, però que participaran en les tasques de gestió. El preu inclou tant els subministraments (aigua, gas, llum, internet) com el menjar i el sou d'una persona que s'ocupa de la manutenció i viu a la mateixa residència i d'un vigilant.

LA MANCA DE RECURSOS PER PAGAR UN ALLOTJAMENT A LA CIUTAT FA QUE MOLTS NOIS I NOIES DE ZONES RURALS NO PUGUIN ACCEDIR A UNA EDUCACIÓ SUPERIOR, JA SIGUI FORMACIÓ PROFESSIONAL O UNIVERSITÀRIA

Aquest projecte ha constatat de cinc fases, des del 2014. Les tres primeres han permès inaugurar la residència d'estudiants, que es troba en ple funcionament des del final del 2017. La quarta fase s'ha dedicat a construir un segon edifici d'ús exclusiu per a noies –el primer edifici era només per a nois–, un col·lectiu que encara té més dificultats per accedir als estudis superiors. I la cinquena fase i actual està pensada amb l'objectiu de fer els arranjaments de l'interior de l'edifici i moblar-lo per deixar-lo operatiu.

Amb els dos edificis en funcionament s'aconsegueix un doble objectiu: d'una banda, la sostenibilitat del projecte perquè hi ha més estudiants i, de l'altra, la contribució a l'equitat de gènere amb el foment de

l'educació femenina, i també la igualtat d'oportunitats entre estudiants de diferents estrats socioeconòmics, perquè n'hi haurà de becats.

Els estudiants amb beca completa provenen majoritàriament d'orfenats i són nois. Els mateixos estudiants han participat en les obres del segon edifici, en aquelles tasques que ells poden fer, com traslladar mobles o netejar espais interiors i exteriors, per exemple. També han participat en el disseny del nou edifici, com el dels dormitoris, que s'han modificat en relació amb els plànols originals gràcies a les aportacions dels estudiants. Fins i tot es compta amb l'ajuda d'un enginyer civil, que va estar becat a la residència i va finalitzar els estudis el 2018.

Des d'Alella

La Comissió de Cooperació Internacional de l'Ajuntament d'Alella cada any valora els projectes de cooperació al desenvolupament aprovats per l'assemblea anual del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, del qual forma part. D'aquesta manera es decideix la manera de destinar el 0,7% dels ingressos municipals destinats a cooperació.

El projecte del qual hem parlat en aquest article va ser un dels cofinançats per l'ajuntament l'any 2019 amb 6.000 €, en la seva quarta fase. I l'any 2020 amb 6.000 €, en la seva cinquena fase. Ambdues subvencions, a través del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, que s'encarrega de fer-ne el seguiment i control.

A la Comissió de Cooperació creiem fermament en la nostra coresponsabilitat quant a la cooperació al desenvolupament als països empobrits, perquè vivim en un món global on tot és interconnectat i no podem mirar cap a una altra banda respecte a les injustícies i desigualtats. ●